

Турнія

Микола Костомаров

Слухайте, люди старі й молодії, про валки й турнії!
Був в нас за Лабою князь: і багатий, і славний, і добрий.
Мав він дочку-одиначку, милу йому і всім людям.
О, та й хороша була вона! Гарний, пряменький станочок,
Очі ясненькі як небо, а з білії шиї спадало
Золотокудре волосся, вилося, котючись обідцями!
Раз посилає той князь гонця за усіма панами,
Щоб поз'їздилися до його на пир веселий та пишний.
От із далеких країв у намічений день поз'їздилися
В замок до князя на пир великий, та бучний, та пишний.
Всі поклонилися князю, княгині і красній княгівні.
Далі усі за широкі столи рядком посідали,
Кожний по чину й по росту; носили тут різні страви,
Мед розливався. Був бенкет великий, був бенкет на славу;
Мочі набиралося тіло, а мислі набрались завзяття.
В ті пори князь до панів своїх річі такії говорить:
- Час вам, панове, сказати, навіщо зібрав я вас тут:
Хочу дізнатись, на кого з вас дужче мені сподіваться;
Треба в замир'ї війни піджидати, бо наші сусіди
Німці. - Князь каже, і тихо пани од стола виступають,
Всі поклони князю, княгині і красній княгівні.
Знову котли загуділи і голосно в сурми заграли.
Всі ізійшлися на валку; на двір до огради виходять.
Там перед панським будинком по пишнім рундуці усілись
Князь з старшиною, із панями пані, з панянками панна.
В ті пори князь до панів своїх слово таке промовляє:
- Хто з вас попереду вийде на герець, я сам те уставляю! -
Князь на Стебора махнув, Стебор визива Людислава.
Сіли обидва на коней, гострі списи ухопили,
Прудко один проти другого коні баскії погнавши,
Довго вихляли і билися, обидва списи поламали,
Далі втомились і швидко роз'їхались дружка від дружки.
Знову котли загуділи і голосно в сурми заграли.
В ті пори князь до панів своїх слово таке промовляє:
- Хто з вас вийде удруге на герць - княгиня хай скаже! -
Пані махнула Серпошові, той поклика Спитибора.
Сіли обидва на коней, довгі списи ухопили,

Вдарив Серпош Спитибора і вибив з сідла із кріпкого,
Скочив і сам із коня; тут обидва мечі добувають;
Б'ються, січуться, раз по раз у чорні щити ударяють;
З чорних щитів раз по раз вискакують іскри. Спитибор
Вдарив Серпоша – Серпош покотився на землю холодну.
Далі втомились вони й розійшлися дружка від дружки.
Знову котли загуділи і голосно в сурми заграли.
В ті пори князь до панів своїх слово таке промовляє:
– Хто з вас вийде утретє на герць – Людиша хай скаже! –
Панна махнула Люборові, той покликав Болемира,
Сіли обидва на коней, довгі списи ухопили;
Прудко в ограду летять, наміряючись дружка на дружку;
Б'ються списками, з коня Болемир покотивсь на долівку;
Щит його пріч полетів, понесла його челядь з огради.
Знову котли загуділи і голосно в сурми заграли.
В той час Любор покликає Рубоша; цей на коня садовиться,
Прудко летить на Любора; Любор йому спис розсікає,
Поперек тріснув мечем і сітку йому пробиває, –
Гепнув на землю Рубош, понесла його челядь з огради.
Знову котли загуділи і голосно в сурми заграли.
В той час Любор покликає панів до огради на валку;
– Хто, каже, хоче зо мною побиться, хай в'їде в ограду! –
Бойкий Здислав з великим списом обібрався на валку.
Висить на списі волів'я страшна голова; виступає,
Гордо сіда на коня, уїжджає в ограду й говорить:
– Дід мій забив перстрашенного дикого тура; а мій батько
Військо німецьке один сполошив – покуштуй моєї сили! –
Тут з усієї мочі один проти другого коні пустили.
Сперлися враз головами й обидва попадали з коней.
Потім мечі добули і пішки рубатися стали;
Скокнув Любор на Здислава, у голову вдарив; на шмаття
Шлем розтрощився. Мечем по мечу ударяє –
Меч полетів за ограду, Здислав простягнувся на землю!
Знову котли загуділи і голосно в сурми заграли.
Коло Любора зібрались пани й повели перед князя,
Перед княгиню та перед Людишу. Вродлива
Панна його завітчала вінком з дубового листу.
В той час котли загуділи і голосно в сурми заграли...